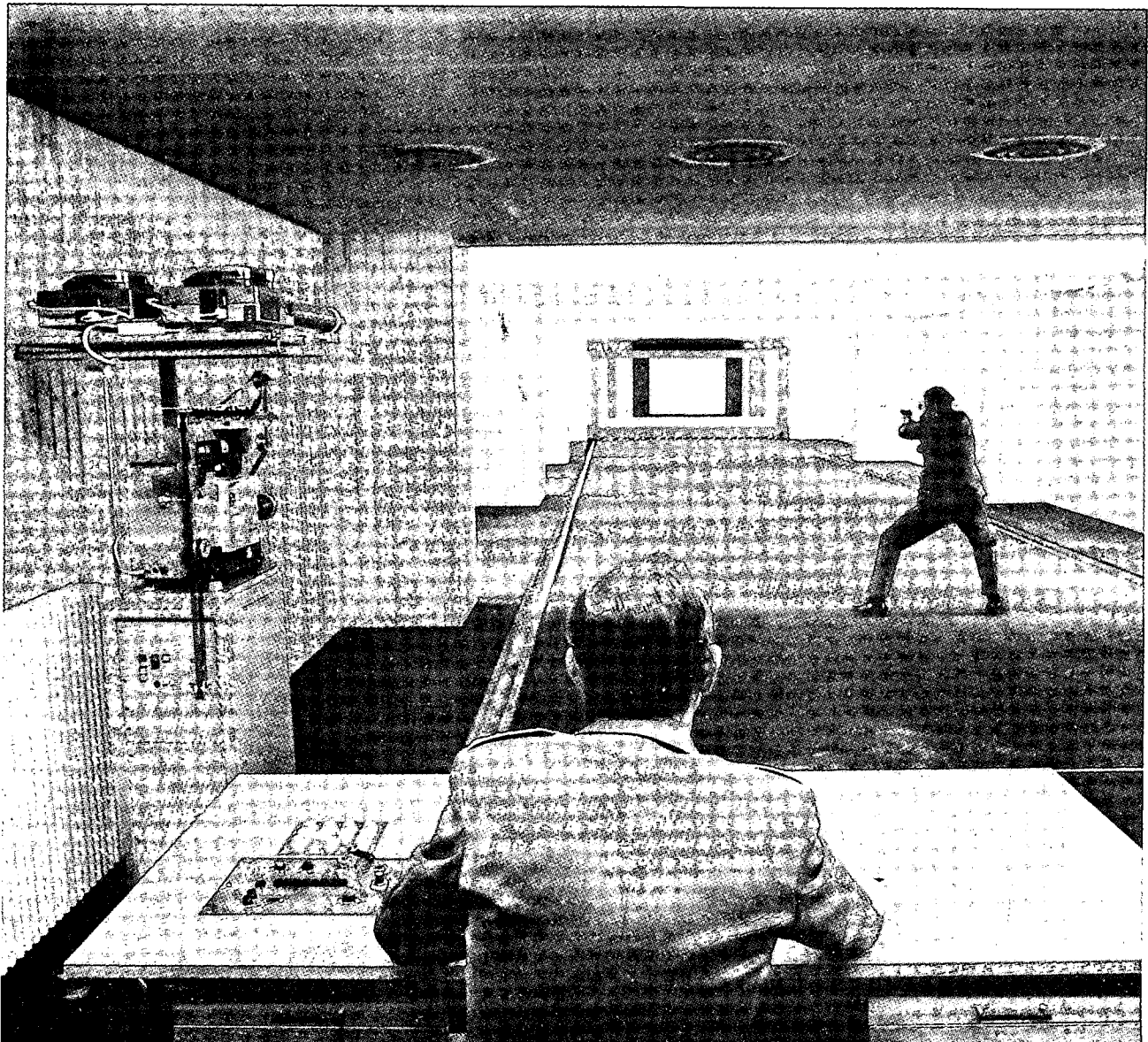
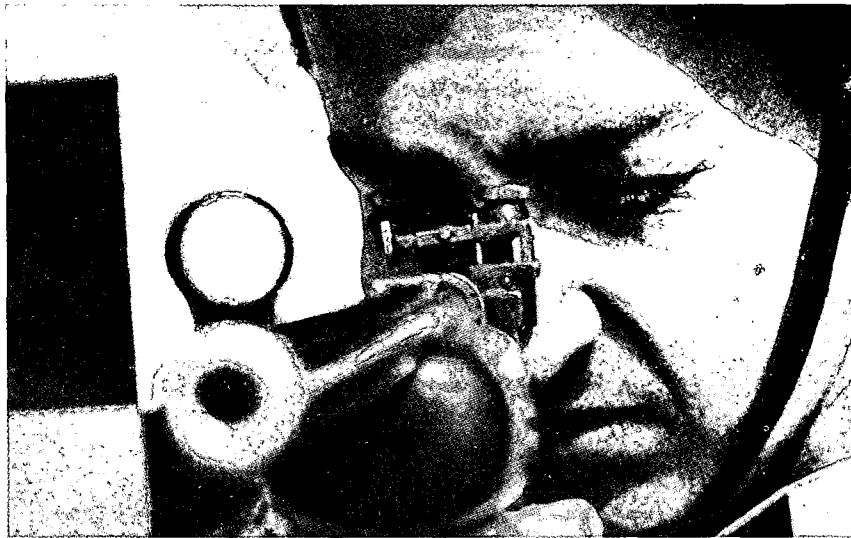

גם באירופה קולעים למטרה

סא"ל (מיל') אלכס אלירז

„מטווח קולנועי" במשטרת גרמניה

את ביקורי האחרון בחו"ל הקדשתי לסיור במתקני קליעה למטרה. התמקדתי בשני נושאים עיקריים: האחד — מטווחים, מת-קנים וחידושים בהם, והשני — שיטות האימון בירי ושימושיהן בצבא ובעיקר במש-טרה. הסיור כלל שש ארצות שהביקור בהן היה חטוף. אך גם „הצצה" קצרה די בה כדי להפרות את המחשבה ולהפנות את תשומת הלב לחידושים ולביקורת עצמית. חלק מן העובדות שנלמדו והלקחים שהוסקו מהן כבר מיושמים במטרה ובמסגרת תפ-קידי האחרים הקשורים בשימוש בנשק וב-אימון בו. אך עם זאת, נוכחתי לדעת בביקורי אצל עמיתי בחו"ל כי דרך השימוש בנשק כפי שהונהגה לאחרונה במטרת ישראל היא אכן נכונה ולא היה עלי לשנות ממנה כלל ועיקר. בנושא המתקנים, לעומת זאת, הרגש-תי כי אנו לוקים בחסר. חזרתי מהסיור עם רעיונות רבים — חלקם פרי ראייה ראשונה של דברים וחלקם נבעו מידע קודם שהתגבש עתה יותר. הרשימה שלהלן תעסוק רק בשני הנושאים בהם התמקדתי בביקורי בחו"ל, ומטרתה לחלוק עם הקוראים את רשמי ולעורר הרהורים באשר לאימון הקליעה כפי שהוא מתקיים בארץ.

מטווחים באירופה

את המטווחים המשרתים את הצבא יש לתחוק באופן קבוע. תחזוקה נכונה של מטווח ראייה במטווחים של Helleback השייכים לביה"ס לחי"ר Helsingor שב-דנמרק, ובמטווחים של ביה"ס לחי"ר של הצבא ההולנדי ב-Harskamp. המאפיין בשני המקרים הוא הימצאותו של צוות תחזוקה קבוע במקום. הצוות מורכב מבעלי מלאכה שלרשותם נגריה-מסגריה והם מתקנים ומ-ייצרים את המטרות ואת חלקי המתכת למטרות, את דיסקיות הסימון ומדביקים ניירות-מטרה חדשים על המסגרות. הם גם מחדשים את השלטים שדהו בשמש ובגשם. הגדרות שבצידי הדרכים תקינות, השלטים נראים כחדשים ובמקום ערימות האשפה בצידי המטווחים אצלנו, נראים פחי אשפה מסודרים.

במגמה לצלל שטח מטווחים, הנמצא בקר-בה יחסית למחנה או למקום ישוב, ועל מנת שלא לבזבז שטחי קרקע יקרים בכל מקום בעולם, נוקטים באירופה מספר אמצעים: בשטחים מוצמצמים מקימים קבוצות של מטרות, אשר מאפשרות יריה במקצה הניתן לשליטה, ועם זאת אינן גורמות לכך שיריה בחלק מהמטרות „מנטרלת" את יתרון וגורמת להן להיות מבוזבזות. דוגמא אופיינית לכך משמש שדה המטווחים הנרחב בביה"ס לחי"ר Harskamp שבהולנד, הקיים כבר כמאה שנה, בתוחזק היטב ומטופח מאוד. ההפ-רנה בתולדות עפר בין קטעי מטרות — בגודל מקצה של 8—12 מטרות, הינה דרך מצוינת לצלל שטח מטווחים ניצול מירבי. יש בכך גם אמצעי נוסף מועיל — גודלו של המקצה היורה מוגבל לגודל כיתה, שאותה יכול לחנוך מפקד המקצה ועוזרו — שח-

כ-80 ס"מ. במטווחים הממוקמים בתוך מבנים עשוי קולט הקליעים בעיקר מלוח ברזל עבה המוצב בזווית של 45 מעלות, שהקליעים מחליקים ממנו למטה לשטח חול, או מלוחות ברזל צרים באותה הזווית, שמ-אחוריהם לוח ניצב אחד, כשגם כאן מחלי-קים הקליעים למטה. כאמור, עשוי קולט הקליעים מחומר המסוגל לקלוט את הקלי-עים החולפים על-פני המטרה או סביבתה הקרובה, אך אין זה פוטר מן הצורך להקים חומות מפגע, ו/או חומות מפגע ומתריסים, שגם כדור שנורה רחוק מהמטרה (מקו היר-רים) לא יעוף לכיוון שיכול לסכן את הסבי-בה בה ניחת. במקומות רבים מצאתי מחפה מעץ או מבטון מעל קולט הקליעים, כך שכדורים הפוגעים בזה האחרון ומשום מה ניתרים ממנו, נקלטים על-ידי הגג ואינם יוצ-אים החוצה. במינכן, ויסבאדן, דנמרק ושבדיה ראיתי סידור כזה, שהוא חשוב בעיקר במט-ווחים עם „שמים סגורים" בסביבת איזור מיושב.

האימון במטרה

וביחידות מובחרות בצבא

על מנת לפשט את כללי האימון בירי ואת האמצעים לכך, ניתן לדרג את האימון כך: אימון ברובה ובאקדח אויר לשמירת רמה וליצירת תשתית לקליעה באמצעים זולים; אימון ברובה ובאקדח מקליבר זעיר (0.22). בירי באקדח יהיו השלבים הבאים: יריה איטית מדויקת ביד אחת; יריה איטית מדו-יקת בשתי ידיים; יריה מהירה בשתי ידיים למטרות חתף (סילוואטים); מסלול קרבי — יריה במצבים שונים מטווחים שונים; יריה למטרות ב„מטווח קולנועי" שבו מקרינים על המסך אירועים והמתאמן יורה בזמן הנכון לדמות הנכונה, ואז התמונה „קופאת" וה-פגיעה נראית. התוצאה מנותחת בדין בין המתאמן לחניך. יריה אינסטינקטיבית לטווח קצר מאוד (6-7 מטר). חלוקה זו לשלבים מכתובה גם את תכנון המתקנים ליריה.

ייבים להיות, כמובן, מדריכים מנוסים. אמנם, רואים גם מטווחים שבהם עשרות נקודות ירי בקו אחד. אלה בעיקר יפים לתחרויות קליעה, והן רבות מאוד באירופה. בתחרויות יש להעניק לכל יורה תנאים שווים, וכמובן יריה בקו אחד באותה השעה, שאינה מפלה בין יורה ליורה. אך יש להביא בחשבון, שבתחרויות, ובעיקר מרכזיות, לאומיות ובין-לאומיות, הצוות המשרת את היורים הוא גדול מאוד, ולכל יורה יש סמן ושופט נקודות ירי משלו נוסף לשופטים הכלליים. מעורר הת-פעלות היה המטווח Eskilstuna, שבדיה מקום בו לכל יורה „מחשב" פרטי, המראה לו את מספר הירי, ערכו ומיקומו במטרה, כל זאת ללא סמן. מובן כי בתנאי התקציב העומד לרשותו, נראה הדבר כאגדה.

השימוש במטרות מוסעות ככלים למטווחים עד 100 מטר, הינו די נפוץ וראיתי גם בשווצריה וגם בגרמניה. השימוש ב„פגיעונים" כבר אינו חדש, הוא פורסם גם בארץ בספרי „חזור ולמד לקלוע", ומוכר לרבים בצה"ל ובמטרת ישראל. גם „מטווח הקולנועי" לאי-מון היורים להגיב על אירוע מוקרן הוא מתקן נפוץ בכל מטווח משטרתי.

קולט הקליעים וחומת המפגע

בניגוד לנהוג בארץ, קיימת בארצות בהן ביקרתי הפרדה מוחלטת בין קולט הקליעים לבין חומת המפגע. „קולט הקליעים" הינו הקטע שמאחורי המטרות אליו נורים מירב הקליעים והוא נמצא בגב המטרות בשיעור מסוים מתחת למטרה ומעליה. קולט הקלי-עים חייב להיות עשוי חומר הקולט קליעים, ללא סכנה שינתרו ממנו בכל זווית שיבואו אליו. מקובל להשתמש לצורך זה בחול רך, (ללא קשר לסוג האדמה הסביבתית של חו-מות המפגע), בבולי עץ המונחים בצפיפות עם צידם הצר כלפי היורים, בחבילות גדו-שות פסולת חוטים או בכותנה בעובי של

* אלכס אלירי. חזור ולמד לקלוע. „מערכות" אוגוסט 1975.

הדבר בא לידי ביטוי בעיקר ביחידות המש"טרה, אשר בהן יורים בעיקר בכלי-נשק לטווח קצר, אקדה ותמ"ק, להוציא את רובי הצל"פים הזקוקים לטווחים ארוכים.

בארצות שונות מתגבשת יותר ויותר הדעה שהדרכת קליעה הינה עניין למקצוענים. ואכן העובדות מלמדות כי מדריך מקצועי מסוגל להביא את הניכיו לרמה נאותה בשימוש בנשק בזמן קצר יותר ובאמצעים מועטים ממפקד יחידה, שאינו מדריך מקצועי, המוציא את אנשיו למטווח. בכמה משטרות באירופה מצאתי מטווח הממוקם בבניין המטה עצמו ומאפשר את הפעולות הבאות: ירי עד למרחק של 25 מטר (בכמה מקומות אפילו עד ל-50 מטר); יריה איטית למטרות דמות או אולימפיות כלשהן; לסילואטים (יריית חתף); לפגיעונים (מטרה בודדת הנ"פלת בפגיעה) ו, מטווח קולנועי. לכל קצין או שוטר כרטיס הישגים במקום, ועליו להגיע להישג מסוים באימון המחזורי הקבוע. מדריכי הקליעה הם צוות קבוע שהתמחה בהדרכת נשק והוא שמדריך את האנשים. כמה מדריכים אמרו לי: „אין אנו פוסלים שוטרים מלשאת נשק, כאשר אינם מגיעים למינימום הנדרש באימון. אנו פשוט נותנים מייד אימון נוסף (לאו דווקא יריות נוספות) עד הגיעם לרמה הנדרשת“.

כל זאת באשר למשטרה. בנושא הקליעה בצ"בא מתנהלים אצלנו במשך שנים דיונים האם מפקדי היחידה הם המדריכים לנשק ויכו"לם להביא את אנשיהם לרמת הקליעה הדרושה, או שיש להטיל משימה זו על מדריכים מיוחדים. תשובה שנראית לי כנכונה מצאתי בבית-הספר לחי"ר של הצבא ההודי לנדי ב-Harskamp. האימון הבסיסי בנשק בצבא ההולנדי נערך ביחידות הקולטות את הטיירוים ומאמנות אותם באימון כללי.

לאחר מספר שבועות באים כל חיילי היחידה, הגדוד או הפלוגה לענף הקליעה של ביה"ס לחי"ר, וכל החיילים לפי תכנית קבועה ומוגדרת מקבלים הדרכה נוספת בקליעה בכל כלי הנשק. ההדרכה נעשית אמנם על-ידי קציני היחידה וסמליה, אך בפיקוח ישיר של מדריכי ביה"ס ובהכוונתם. יש להדגיש כי הקצינים והסמלים של היחידה המתאמנת עברו במשך קורס הקצינים שלהם אימון בן מספר שבועות בהדרכת נשק בתוך אותו הענף של ביה"ס לחי"ר, ומכאן שיש שפה משותפת בין מפקדי היחידות לבין מדריכי ביה"ס. לרשות המתאמנים עומדים מתקנים ועזרים ומושגת רמה גבוהה ואחידה של שליטה בנשק. יותר מכך, כל יחידה מגיעה לאותו ביה"ס ארבע פעמים בשנה לשהות בת יומיים, לאימון ריענון של כל הדרגות. היא מבצעת הכנה מיוחדת בשימוש בנשק, בטיחות ותפעול וכן סדרת מטווחים לפי תכנית מחייבת. נראה לי כי זה הפיתרון הרצוי: ההדרכה נעשית על-ידי מפקדי היחידה עצמם, אך עם זאת מבוצעת ברמה מקצועית ומונעת „תורות“ שונות לפי דמיונו הפורה של כל מפקד.

שיוצריה — בית-הספר לקליעה

אי אפשר לדון באירופה בנושאי קליעה מבלי להזכיר את שיוצריה. ואכן במסע זה ביקרתי במקומות שהיו לי עם קום המדינה בית-ספר, שמתורתו השתדלתי להקנות לתלמידי. ביקרתי במטווח בציריך ונפגשתי עם מי שהיה מורי ואלוף-העולם בקליעה בשנות השלושים — קארל צימרמן. הביקור בציריך הדחים אותי בעושר המתקנים וברב-גונויות הפעולות הנעשות בהם. מאז ביקורי הקודמים בשיוצריה חלו במטווח שבציריך שינויים רבים הן במתקנים והן בפעילויות: המתק-

נים השתכללו ויש מטרות מוסעות כבלים ל-50 מטר, דבר המפסט את האימון ומזרז אותו. הייתה משלושה מפלסים מעניינת וחוסכת במקום — מקומה אחת יורים לשרת מטרות אחת, ומקומה עליונה לשרת מטרות גבוהה ממנה. שתיהן מבוקרות מתוך המבנים המבוצרים של קריה-מטרות. בקומה התחתונה יורים למטרות מוסעות כבלים עד 50 מטר. השימוש בדרגשים לשיבה אינו חדש, והיה קיים במטווח זה גם לפני כ-26 שנה עת יריתי שם לראשונה, אך הפעם היה הסידור נוח ויצב הרבה יותר. בדרג יש מקום להציב את סנדלי הדורגל, ברובה מיטען (אוטומטי למחצה) שבו חיילי המי"לואים הצעירים מבצעים כאן תרגילי חובה ברובה האישי שלהם (חיילי המילואים הקשישים המצוידים עדיין ברובה נטען בריה, ממשיכים לבצע את תרגיליהם ברובה הקודם ומותר להם לירות בשכיבה עם משען וב-כוונת-חריר המורכבות על הרובה, שכוונתו תיו במקור הן אתנח ולהב). בנוסף לכך ביקרתי בחברתו של קארל צימרמן במטווח של משטרת קנטון לוצרן הנמצא במרתף המפקדה. גם שם הדגימו בפני המדריך וחי"כיו את שיטות היריה העיקריות.

ניתן לסכם ולומר כי ביקור מהיר בשאר-צות איננו אמנם הדרך הטובה ביותר להעמקה בנושא, אך אין ספק שיש בו כדי לגרות את הסקרנות ולעורר רעיונות. הביקור באירופה גרם לי להעלות מספר שאלות שגם אם לא אמצא להן תשובה, מן הראוי להפנות את תשומת ליבם של האחראים אליהן, ולגרום לקציני צה"ל ומשטרת ישראל האחראים לבקר ולהתעניין בעת ביקוריהם בחו"ל במתקני הקליעה. כל מידע שנאסף בנושא זה יש בו כדי לתרום לשיפור רמת הקליעה בארץ.

המטווח העירוני בציריך: שלושה ביתני יריה הנמצאים בשלוש קומות. בחלק התחתון נראות מטרות מוסעות-כבלים ל-50 מ', אליהן יורים מקומת הקרקע. במעלה התמונה נראות המטרות ומחסות הסמנים ל-300 מ': בצד ימין נראות מטרות של ביתן היריה מהקומה השנייה ומעליהן המטרות של ביתן היריה מהקומה השלישית.

